

Skupština KOMS dana 20. januara 2017. godine u Vršcu donosi:

Godišnji plan rada KOMS za 2018. godinu

Programi KOMS:

Programi Krovne organizacije mladih Srbije uspostavljaju se prema okvirima u kojima se donose odluke, razvrstani su na osnovu zainteresovanih strana koje okupljaju i donosilaca odluka koje targetiraju. Ova forma omogućava veću tematsku fleksibilnost, jer uspostavljanjem strateških partnerstava i okvira tema koja se u određenom periodu smatra značajnom, ili ad hoc dođe u fokus, može biti obrađena bez potrebe da se stvara nova struktura.

Nepostojanje tematske ekspertize unutar programa nadoknađuje se širokim obimom konsultacija, uključivanjem organizacija članica, relevantnih nadležnih institucija, organizacija i pojedinaca koje poseduju ekspertsko znanje.

Četiri programa su:

1. **Nacionalni program,**
2. **Lokalni program,**
3. **Međunarodni program i**
4. **Program jačanja kapaciteta.**

Nacionalni program okuplja zainteresovane strane i donosiocima odluka koji deluju na nacionalnom nivou, targetira donosiocima odluka u nacionalnim institucijama i najznačajnije subjekte i aktere omladinske politike te kroz razvoj politika i javno zagovaranje aktivno doprinosi realizaciji ciljeva zacrtanih Nacionalnom strategijom za mlade.

Lokalni program usmeren je na razvoj omladinske politike na nivou jedinica lokalne samouprave, sa idejom da se dosadašnji ostvareni rezultati multiplikuju i uspostavi mehanizam širokih konsultacija razvoja politika kombinovanim pristupom odozdo na gore i odozgo na dole.

Međunarodni program integriše KOMS u tokove evropskih okvira omladinske politike kroz angažovanje u Evropskom forumu mladih i ostvarivanje bilateralne i multilateralne saradnje sa krovnim organizacijama iz drugih zemalja sa ciljem razmene iskustva i prenosa elemenata modela koji su pokazali dobre rezultate. Takođe, aktivnim delovanjem u regionu kroz Regionalnu kancelariju za saradnju mladih KOMS uzima aktivno učešće u povezivanju mladih i razvoja platformi za saradnju organizacija zapadnog Balkana, u ostvarivanju zajedničkih ciljeva. KOMS podržava i promovise rad RYCO, pomaže članicama da se umreže i učestvuju na konkursima RYCO.

Program jačanja kapaciteta usmeren je na unapređenje interne strukture i kompetencija, aktivnu podršku razvoja organizacija članica, i jačanje civilnog društva u celini. Primarna uloga ovog programa je jačanje kapaciteta koji su potrebni za realizaciju prethodna tri programa. KOMS nastoji da poboljša znanje pojedinaca o omladinskoj politici kroz obrazovni program AOP. Pored trenerske baze KOMSa, aktivniju ulogu u kreiranju i sprovođenju programa jačanja kapaciteta kako organizacija članica, tako i drugih aktera omladinske politike, imaće Saveti KOMSa.

U realizaciji četiri programa KOMSa posebno će se realizovati sledeće aktivnosti uz saradnju sa ključnim partnerima koji su navedeni u tabeli.

Naziv programa	Oblasti rada i aktivnosti	Metodi rada	Ključni partneri
Nacionalni program	<ul style="list-style-type: none"> ● Praćenje realizacije Nacionalne strategije za mlade ● Uključivanje u rad Saveta za mlade ● Uključivanje u Radne grupe za evaluaciju i provođenje NSM, ZoM, ZoV i druge radne grupe koje kao teme imaju akte koji su od direktnog uticaja na mlade ● Nacionalni dijalog za zapošljavanje ● Godišnja dvodnevna konferencija/forum o omladinskoj politici; ● Kampanja Misli na mlade za unapređenje međusektorske saradnje; ● Uspostavljanje strukturiranog dijaloga u Republici Srbiji; ● Zagovaranje za osnivanje skupštinskog odbora za mlade; ● Dodela nagrade za aktivno učešće mladih; ● Promocija i saradnja sa Evropskom prestonicom mladih – Novim Sadom ● Istraživački rad na teme od značaja za mlade; ● Razvoj mehanizma za praćenje rada institucija (Whatchdog); 	<ul style="list-style-type: none"> ● Konferencije ● Forumi ● Savetovanja ● Sastanci ● Okrugli stolovi ● Zagovaračke kampanje 	<ul style="list-style-type: none"> ● MOS ● NAPOR, AKzM ● MDULS, MKI, MUP, MPNTR, MZ, MRZBSP ● Tim za smanjenje siromaštva i socijalno uključivanje ● Poverenik za zaštitu ravnopravnosti ● Vlada ● Skupština ● Nacionalni savet za mlade ● Radne grupe za: evaluaciju i provođenje NSM, ZoV i ZoM ● Nacionalni Savet za mlade ● SKGO ● OPENS ● BOŠ i Švedska ● OSCE ● Saveti KOMS
Lokalni program	<ul style="list-style-type: none"> ● Mreža lokalnih aktera (Mreža za mlade) ● Minimum standarda za učešće mladih u donošenju odluka na lokalnom nivou ● Uspostavljanje mreže za razvoj omladinskih politika u jedinicama lokalne samouprave; ● Održavanje regionalnih sastanaka unutar mreže; ● Promocija dokumenta smernica za unapređenje bezbednosti mladih; ● Jačanje lokalnih saveta za mlade; ● Promocija socijalnog uključivanja mladih iz društveno osetljivih grupa u omladinske aktivnost u na lokalnom i regionalnom nivou; 	<ul style="list-style-type: none"> ● Lokalni i regionalni sastanci ● Konferencije ● Tribine i okrugli stolovi 	<ul style="list-style-type: none"> ● SKGO ● MOS ● MDULS ● NAPOR ● AKZM, ● JLS i KzM ● Saveti KOMS

<p>Međunarodni program</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učestvovanje u radu Evropskog foruma mladih; • Učešće u radu neformalne grupe Krovnih organizacija iz južne Evrope; • Učestvovanje u promociji i saradnja sa Regionalnom kancelarijom za saradnju mladih zapadnog Balkana; • Održavanje studijskih bilateralnih poseta sa krovnim organizacijama iz drugih zemalja; • Promocija Grada Novog Sada kao Evropske prestonice mladih; • Jačanje i promocija programa UN mladih delegata. 	<ul style="list-style-type: none"> • COMEM • Konferencije • Sastanci • Susreti • festivali 	<ul style="list-style-type: none"> • YFJ, SYC, RYCO, • Ministarstvo spoljnih poslova, OPENS, UNA i UN delegati • krovne organizacije mladih iz okruženja • krovne organizacije mladih • OSCE
<p>Program jačanja kapaciteta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizovanje Akademije omladinske politike; • Realizacije strateškog planiranja; • Praćenje potreba organizacija članica kroz studijske posete i konsultacije; • Organizovanje tematskih treninga za jačanje kapaciteta organizacija članica; • Informisanje o političkom učešću mladih i podsticanje na njega • Jačanje baze trenera (Pool of Trainers); • Realizacija programa prenosa znanja unutar organa KOMS-a; • Razvoj internih procedura; • Realizacija programa stručnih praksi i volontiranja u KOMS-u. • Kontinuirani proces konsultacija sa udruženjima građana, članicama i nečlanicama. • Jačanje kapaciteta članica za realizaciju inkluzivnih aktivnosti i inkluzivnost u radu, planiranju... 	<ul style="list-style-type: none"> • Obuke • Sastanci • Akademija omladinske politike • Savetovanje • Skupština 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacije članice KOMS • OCD • krovne organizacije mladih iz okruženja • Omladinski radnici/ce • Trenerska baza KOMS • Saveti KOMS • DW, AsMedi • OPENS

Pored navedenih ključnih partnera sa kojima KOMS već saraduje neophodno je proširiti partnerstva i na sledeće važne akttere:

- Lokalne samouprave (domovi kulture i kulturni centri, omladinski centri i klubovi, mesne zajednice);
- Ministarstvo privrede, Privredna komora Srbije, Nacionalna služba za zapošljavanje, Unija poslodavaca, Ministarstvo finansija; Forum za odgovorno poslovanje
- Tradicionalni mediji sa nacionalnom frekvencijom;

- Delegacija EU u Srbiji;
- Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture;
- Narodna skupština, Predsednik Vlade, Predsednik Republike;
- Savet i Koordinaciono telo za rodnu ravnopravnost;
- Zaštitnik građana;
- Ministar bez portfelja zadužen za inovacije;
- Ministarka bez portfelja zadužena za demografiju i populacionu politiku;
- Međuresorna radna grupa za sprovođenje Agende 2030 UN o održivom razvoju i UN agencije u bliskoj vezi sa mladima: UNICEF, UNFPA;
- Istraživači i stručnjaci;
- Pokrajinski sekretarijat za omladinu.

Fokus rada Krovne organizacije mladih Srbije je na razvoju dugoročno održivih programa i struktura. Postoje dva osnovna razloga za ovakav pristup, a to su ostvareni rezultati u prethodnom periodu u nekoliko značajnih oblasti kao i postignuća u okvirima stabilnosti interne strukture koja omogućavaju dalji razvoj strateške orijentacije.

Radom u oblastima aktivnog učešća mladih, bezbednosti, zapošljavanja i ravnopravnosti i socijalnog uključivanja, te razvojem politika okrenutih ka institucijama, uspostavom dugoročnih partnerstava na međunarodnom nivou i modela razvoja kapaciteta organizacija članica, KOMS je ostvario značajne rezultate. Akteri omladinske politike sve više prepoznaju KOMS kao jednog od ključnih subjekata omladinske politike koji može da produkuje adekvatne predloge za unapređenje omladinske politike u Srbiji. U takvoj situaciji realizovanje pojedinačnih projekata i aktivnosti ne može da produkuje željene rezultate, i zato je neophodno u svim relevantnim oblastima imati programski pristup, uklapajući manje celine u veće, kako bi se postigli održivi efekti.

Stabilno finansiranje i razvoj internih procedura omogućava da KOMS nakon višegodišnjeg rada značajno unapredi svoje interne mehanizme rada i ojača strukturu. To omogućava ne samo veći obim rada, nego i pristup koji može kroz duži period da prati određene oblasti omladinske politike, targetira aktere i zainteresovane strane i uspostavlja partnerstva, ima stalni dijalog sa organizacijama članicama i šire, produkuje adekvatne politike i iste zagovara ka donosiocima odluka, te prati i evaluira njihovo sprovođenje.

U skladu sa tim, razvila se potreba za programskim pristupom koji će obuhvatiti širok spektar subjekata omladinske politike, uspostaviti okvir i formu koja može proizvoditi politike na različite teme, i pozicionirati KOMS kao nosioca procesa razvoja omladinske politike u Republici Srbiji.

Tematske celine:

U prethodnom periodu KOMS se usmerio na tri osnovne teme: aktivno učešće mladih, bezbednost i zapošljavanje. Imajući u vidu prethodno rečeno pri objašnjavanju potrebe za novom definicijom programa ove tri teme ostaju glavni fokus rada, ali se sve više nameće i tema ravnopravnosti i inkluzivnog društva, ali i potreba intenziviranja komunikacije sa mladima iz političkih partija, ali i mladim sindikalistima. Shodno navedenom u 2018. godini glavne tematske celine su:

1. **Aktivno učešće mladih**
2. **Zapošljivost mladih**
3. **Bezbednost mladih**
4. **Medijska pismenost mladih**
5. **Ravnopravnost i inkluzivno društvo**

Aktivno učešće mladih je ključna tematska celina Krovne organizacije mladih Srbije, te stalno unapređenje rada u okviru ove teme omogućava jačanje omladinskog civilnog sektora za dalji rad na poboljšanju položaja mladih. Ovom temom u narednom periodu pristupamo kroz zagovaranje međusektorske saradnje, razvoja mehanizama za uključivanje mladih u donošenje odluka poput strukturiranog dijaloga, unapređenju struktura koje odgovaraju na potrebe mladih poput saveta za mlade, uspostavljanje nacionalnog dijaloga koji okuplja sve subjekte omladinske politike, razvoj projekata i aktivnosti koji imaju za cilj da podstaknu i omoguće veće učešće mladih u društveni život i donošenje odluka.

Tema aktivnog učešća podrazumeva promociju i podsticanje aktivnog učešća mladih na svim nivoima, edukacija o načinima učešća u građanskom i političkom životu. Aktivno učešće mladih posebno će uključiti informisanje mladih o političkom učešću mladih i podsticanje na njega, kroz projekte sa DW Akademijom i OPENSom, ali i rad sa podmladcima političkih partija i sindikatima mladih kroz Savete KOMS. Programi i aktivnosti KOMSa u domenu aktivnog učešća mladih uzeće u obzir raznovrsne kategorije mladih i osvestiti društvenu deprivilegovanost nekih grupa u procesima donošenja odluka.

Savet podmladaka političkih partija čine mladi članovi i članice političkih partija koji su okupljeni u cilju prevazilaženja političkih podela zarad borbe za zajedničke interese mladih u Srbiji. Zadatak saveta u narednom periodu će biti da sa jedne strane aktivno podstiče mlade iz političkih partija da zajedno rade na unapređenju položaja mladih u Republici Srbiji, da gradi dijalog mladih i da bude primer zajedničke saradnje između političkih partija i mladih koje KOMS predstavlja. Sa druge strane, Savet će u narednom periodu raditi i na osnaživanju i podizanju kapaciteta mladih iz političkih partija, pre svega kroz projekat OPENS u kome planira nekoliko obuka i kontinuirani rad sa mladima iz političkih partija.

Savet mladih članova sindikata okuplja mlade koji su sindikalno organizovani, a potiču iz reprezentativnih sindikata sa ciljem da se mladi radnici i radnice uključe u omladinsku politiku, ali i da se popularizuje tema radnih prava među mladima. Savet bi trebalo da podstakne borbu za radna prava mladih koja su u potpunosti zanemarena. Jedan od najvećih problema mladih uz nezaposlenost jesu i loše plaćeni poslovi, loši uslovi rada i niske zarade i zato Savet mladih članova sindikata mora da kroz svoj rad utiče na povezivanje sindikata i mladih kako bi zajedno radili na poboljšanju uslova rada mladih u Srbiji.

Bezbednost je tema kojom se KOMS bavio u prethodne tri godine sa ciljem uključivanja mladih u praćenje srpskog predsedavanja OEBS-om i unapređenja bezbednosti mladih na lokalnom nivou kroz uključivanje komponente bezbednosti u lokalne akcione planove za mlade. U narednom periodu na osnovu smernica za unapređenje bezbednosti mladih nastavlja se saradnja sa jedinicama lokalne samouprave, ali i SKGO kako bi se one implementirale i aktivno pratili rezultati, kao i inicirali novi procesi u okviru teme. Bezbednost mladih predstavlja značajan deo Nacionalne strategije za mlade za period od 2015. do 2025. godine. Uključivanjem bezbednosti među prioritetne oblasti Strategije prepoznato je da bezbednost čini važan deo svakodnevnog života mladih žena i muškaraca u Srbiji i da predstavlja pretpostavku održivog i inkluzivnog razvoja, a ne isključivo stvar „visoke politike”. Na ovaj način takođe je uočena potreba promovisanja sveobuhvatnog shvatanja bezbednosti, ali i činjenica da društvena grupa mladih ima specifične bezbednosne potrebe i probleme koji zahtevaju razvijanje posebnog pristupa. Da bi se na ove potrebe i probleme odgovorilo, neophodno je angažovanje raznovrsnih aktera na svim nivoima političkog i društvenog života. Ipak, ljudska bezbednost mladih muškaraca i žena pre svega mora biti predmet razmatranja i delovanja na lokalnom nivou jer u okviru lokalne zajednice mladi neposredno ostvaruju svoja prava da „u potpunosti razvijaju svoj potencijal i doprinose ličnom i društvenom razvoju i dobrobiti. Kao oblasti od najvećeg bezbednosnog značaja prepoznate su:

- Zdravlje
- Ekološka bezbednost
- Bezbednost u saobraćaju
- Nasilje
- Bezbednost na internetu

- Vanredne situacije

Socijalna isključenost, diskriminacija i porast netolerancije prema različitim faktorima su od značaja za bezbednosnu kulturu mladih i njima je takođe potrebno posvetiti pažnju u programima i aktivnostima u domenu bezbednosti mladih.

Zapošljivost mladih je jedna od najvažnijih tema za mnoge institucije i organizacije civilnog društva, i često se u javnosti pominje kao osnovna tema kada su u pitanju mladi u Republici Srbiji. Fokus koji je KOMS odabrao je rad sa institucijama na uspostavljanju modela i servisa koji će unaprediti zapošljivost mladih, ili omogućiti razvoj preduzetništva. U narednom periodu KOMS će posebno raditi na sledećim aktivnostima: Učešće u nacionalnom dijalogu za zapošljavanje mladih; Razvoj politika i modela u oblasti zapošljavanja mladih; i pratiti realizaciju Nacionalnog programa za zapošljavanje mladih, razvijati politike u skladu sa tim programom.

Tema **medijska pismenost mladih** se realizuje kroz stalno razmatranje odnosa mladih i medija, ali i: Kako mladi koriste medije, odnosno koliko su medijski pismeni?; Kakve su uređivačke politike i dometi omladinskih medija?; Kako mediji, posmatrani u celini, izveštavaju o mladima? Medijska pismenost mladih je važna za izgradnju kritičkog pristupa pri konzumaciji medijskih poruka, a nije integrisana u obrazovne kurikulume u Srbiji, izuzev kroz nekoliko časova maternjeg jezika i građanskog vaspitanja. Na taj način je mladima ostavljeno da se samostalno medijski opismenjavaju, i to u društvu u kojem je medijska sfera nedovoljno regulisana, a medijske slobode –primetno ograničene. Način na koji se kreira diskurs o mladima veoma je važan, i zato se ova tema bavi istraživanjem medija, ali i edukacijom novinara i mladih o PR, izveštavanjima i medijima.

Postoji potreba za programom koji bi posebno razvijao kapacitete, vrednosti i principe **ravnopravnosti i inkluzivnosti** u omladinskom sektoru i društvu u celini, te integrisao potrebe i stavove mladih iz društveno osetljivih grupa u politike koje se razvijaju u okviru drugih programa.

U radu KOMSa u okviru ove oblasti posebno je značajan partner i akter **Savet za ravnopravnost i inkluzivno društvo**, ali se KOMS ovom temom mora aktivnije baviti i mimo same činjenice postojanja Saveta. Iako je u ovom trenutku važno i potrebno da je ova tema i zasebno formulisana, uloga Saveta i jedan od prioriteta KOMSa jeste da su vrednosti, principi i kompetencije ravnopravnosti, raznolikosti i inkluzivnog društva inkorporirane u sve programe, projekte i aktivnosti KOMSa u bilo kojoj tematskoj oblasti. SRID će biti aktivniji partner organizacijama članicama, organima i telima KOMSa u jačanju kapaciteta, kao i pripremi i realizaciji drugih programa, projekata i aktivnosti kako bismo unapredili njihov kvalitet sa aspekta pristupačnosti, inkluzivnosti i ravnopravnosti prema svim kategorijama mladih.

U radu KOMSa neophodno je prepoznati da različite kategorije mladih nemaju jednake društvene mogućnosti, poput mladih iz udaljenih sredina, mladih u sukobu sa zakonom, mladih van sistema obrazovanja, u situaciji hendikepa, u zdravstvenom riziku, u migraciji, verske, etničke, seksualne manjine, mladi bez roditeljskog staranja i drugi.

Realizacija plana rada:

Godišnji plan rada realizuje Generalni sekretar/ka KOMSa sa Sekretarijatom KOMS-a, uz uključivanje partnera i tela KOMS, a uz praćenje i koordinaciju Upravnog odbora KOMS-a.

Finansijski plan:

KOMS je neprofitna organizacija koja obezbeđuje svoja sredstva projektno. Godišnji program rada realizovaće se kroz nekoliko projekata i učešća na javnim konkursima za dodelu sredstava

U 2018. godini KOMS će realizovati sledeće projekte:

Naziv projekta	Donator	Početak projekta	Kraj projekta	Visina sredstava
Mladi u fokusu	Ministarstvo omladine i sporta R. Srbije	01.07. 2017.	31. 01. 2018.	7.000.000 RSD
Glas mladih u demokratskim procesima	BOŠ i Kraljevina Švedska	15.11. 2017.	30. 09. 2018.	200.000 SK
Premijer otvara vrata - Mladi na Vladi	OPENS	01.03. 2018.	31. 12. 2018	3.000,000 RSD
Young Media	DW Akademia	01.02.2018.	31.12.2018.	31.000 EUR

NAPOMENE: Projekat kod OPENSa nastavlja se i u 2019 i 2020. godini sa po 3.000.000 dinara svake godine, projekat Young media se nastavlja i u 2019. godini sa 31.000 EUR, projekat kod BOŠa najverovatnije dobija institucionalnu podršku i u 2019. godini, ukoliko se kvalitetno završi i ovaj iz 2018. godine, jer je program trogodišnji.

Tokom 2018. godine KOMS će realizovati projekat koji partnerski realizuje sa Vijećem mladih federacije Bosne i Hercegovine, koji je nosilac projekta pod nazivom: „Aktivni danas – Alati za sprovođenje omladinske politike“. Projekat se odnosi na jačanje kapaciteta krovnih organizacija u regionu i aktivno učešće mladih, a finansiran je od strane Evropske komisije, programa Erasmus.

U skladu sa resursima i kapacitetima Sekretarijat KOMS i Upravni odbor apliciraće na aktuelne konkurse kao nosilac ili partner na projektima u cilju realizacije plana i obezbeđivanja sredstava za rad KOMS-a. Jedan od tih konkursa je konkurs MOS za razvojne projekte, koji je i namenjen podršci krovnim organizacijama mladih u Srbiji.